

Martin Lidegaards tale ved begravelsen af Vejle Fjord

Taler

Martin Lidegaard
Politisk leder for Radikale
Venstre

Dato

6. april 2024

Sted

Skyttehusen, Vejle

Omstændigheder

Begravelsen af Vejle Fjord blev arrangeret af Greenpeace Danmark og Danmarks Sportsfiskerforbund for at skabe politisk opmærksomhed om iltsvindet i fjorden.

I dag er vi samlet her ved bredden af Vejle Fjord for at sige farvel. Vi siger farvel til en del af vores natur, en del af vores fælles arv, som vi har mistet på grund af vores egne handlinger. På den måde siger vi også farvel til en del af os selv. Vi holder ikke kun en begravelse for Vejle Fjord, men også for vores - menneskets – balance med naturen.

For over 300 år siden startede oplysningstiden, hvor mennesket for alvor udvidede sine indsigter i naturens store systemer og små mirakler. Med vores naturvidenskabelige forståelse og industrielle revolution udviklede vi komplekse samfund og teknologier, der forøgede antallet af mennesker dramatisk og levedoden for mange ligeså. Vi har været i stand til at forme verden i vores billede. Tænke, analysere og planlægge på måder, som ingen andre skabninger på vores planet.

Men i vores stræben efter fremskridt og vækst har vi ofte glemt vores dybe forbindelse med naturen. Vi har glemt, at vi er en del af den, ikke adskilt fra den. I dag har vi mennesker magt til at ændre landskabet og manipulere naturen, og dermed har vi også overtaget ansvaret for den. Måske er tiden kommet til en ny oplysningstid, hvor vi forstår og erkender, at de handlinger vi foretager – og ikke foretager – nu er så indgribende over for naturen, at de også afgør vores egen fremtid. Vi er på én gang herre over naturen og samtidig en del af dens større, sammenhængende væv.

Vi ved, hvad der er gået galt her i Vejle Fjord. Kombinationen af enorme mægter

kvælstof fra landbruget, spildevand fra byerne og et ikke bæredygtigt fiskeri. Det har Vejle Fjord betalt den højeste pris for. Og det betaler vi en høj pris for.

Intet ville være lettere i dag end at give både landbruget og fiskeriet skylden for fjordens død, for det er unægtelig deres handlinger, der har skabt problemet. Men sandheden er, at det først og fremmest er et politisk ansvar, at vi står her i dag. Den manglende politiske handling gennem årtier, den manglende politiske vilje til at omsætte de mange grønne skåltaler til konkret politisk regulering i brede aftaler, som erhvervene og borgerne kunne regne med og som ville skabe den nødvendige omstilling.

Igen ville det i dag være nemmest for mig at pege fingre af politiske kollegaer fra andre partier, for guderne skal vide, at der vitterlig er forskel på de politiske partier i dette spørgsmål. Men vi kommer ikke udenom, at vi også som samlet generation, som borgere, som vælgere, som forbrugere – og som politikere - har begået et fælles svigt over for vores kommende generationer. Politik er ikke isoleret til politikerne. Vi har tilsyneladende valg efter valg været mere optagede af andre ting, når vi har skullet vælge vores politikere, ligesom vi tager mange andre hensyn end naturens, når vi vælger vores forbrug. Det er et svigt over for naturen, men også over for vores unge generationer: Vi har sat os selv højere end hensynet til den arv, som vi giver videre til vores børn og børnebørn. Vi har sat vores egne ressourcer højere end deres, vores muligheder højere end deres, vores umådeholdne forbrug af naturen højere end deres ret til at opleve den samme skønhed og rigdom af natur, som vi har haft.

Den vigtigste erkendelse i dag, den mest paradoksale, forfærdelige og vidunderlige erkendelse er, at vi faktisk kunne gøre det anderledes. At vi kunne drive et rentabelt landbrug i pagt med både natur, mennesker og landdistrikter. At vi kunne udøve et bæredygtigt fiskeri. At vi kunne omstille det danske samfund på ganske få år, så vi både fjernede vores CO2 udledning, rensede og sikrede vores spildevand og klimasikrede vores byer. Og at vi givetvis ville blive rigere i enhver forstand – og ikke mindst med en rigere natur.

Det er en af nutidens store gåder, at det skal være SÅ svært politisk at gøre det rigtige, når vi nu har både viden og teknologier til rådighed. Og når vi nu beriges sådan af naturen, når vi prioriterer den.

Det er derfor, at mit parti sammen med andre har foreslået en ny grøn grundlov

for Danmark, der grundfæster nuværende og kommende borgeres ret til ren luft, rent drikkevand, ren mad og statens pligt til at beskytte naturen og bidrage til et sikkert klima. Lad os kæmpe for at give naturen, i al dens almægtighed, ret til at leve – og lad os sikre, at vi er forpligtede, også juridisk, på vores børns fremtid.

Vi voksne generationer af danskere er måske – i gennemsnit - de lykkeligste og mest velhavende, der nogensinde har levet. Og dog skal vi leve med den smertelige erkendelse, at vi kan blive den første generation af danskere, der ikke er i stand til at levere et bedre land videre til vores børn.

Lad os lære af naturen selv og genopbygge vores evne til at leve i et evigt smukt kredsløb med samme natur, genfinde den lykke, der er i det.

For der er håb. Dette behøver ikke at være et farvel til Vejle Fjord, det kan blive et ”på gensyn”, og vi kunne mødes om ganske få år til barnedåb for en ny Vejle Fjord, hvis vi vil.

Det kræver handling nu. Det kræver politisk lederskab.

Men mest af alt kræver det folkelig opbakning. Det kræver, at befolkningen kræver og vælger politikere, der insisterer på den forandring. Det kræver, at I gør, præcis, som I gør i dag og synliggør vores ansvar og det tab vi lider ved ikke at handle. Af hjertet tak for det.

Så lad os i dag ikke kun sige farvel til Vejle Fjord, men lad os samtidig forpligte hinanden – uanset politisk observans - til at ære dens minde ved at arbejde for dens genopstandelse. Lad os genoplive vores forbindelse med naturen og genopbygge vores forhold til den, så vores børn og børnebørn kan arve en verden, der er rigere og mere levende end den, vi i dag lægger i fjorden.

Tak for ordet.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Mindetale, Radikale Venstre

Relateret

Kaare Manniche Eberts tale ved begravelsen af Vejle Fjord
6. april 2024

Carsten Jensens tale ved begravelsen af Vejle Fjord
6. april 2024

Signe Munks tale ved begravelsen af Vejle Fjord
6. april 2024

Sarah Kragh Dedieus håbsandagt efter begravelsen af Vejle Fjord
6. april 2024

Søren Peschardts tale ved begravelsen af Vejle Fjord
6. april 2024

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/martin-lidegaards-tale-ved-begravelsen-af-vejle-fjord>